

Ndáá tu'un yú'ú jaa kundeo ndáá kuato jaa kuu kundeka

¿Naá kúu jaa sa'ó jaa kuu xnooó ndáá tu'un yú'ú?

Ndáá yuku lúlí, ndáá yuku ná'a-nu jíí ndáá lóm̄o kuu uu xico úja jaa ndí'i ndáá jaa kuu ñu'u ñuu ko'oyó, dee xo'o uu jaa ndí'i ndáá ñuká kuu nuu kuu kee xe'eva

Kuu kundeka in kuato túu...

- ▶ Ndoyo ndasí nuu ñu'u jaa siki ndáá savi xe'e a nuu játí ndute nuu tā'áví túbō dee xtáaja sá'a ndáá ñuyutáa, ndáá nuu ká'anti yuku yu'uvá a nuu yá'a ndáá kaa vee
- ▶ Jááki_ndá ve'e súkú jaa vee satúni
- ▶ Jé_endé ndáá ñutu nuu sá'a jíin
- ▶ Stóoyo ne'ó ñu'u tāá nájiji ndute nuu ndéé ndáá yaví nuu chū'u jaa kíní jíí ndáá ndute té'e jaa kée ndáá ve'e
- ▶ Keete nao nuu kava in ve'e

¡Kunte'é nasa ná'a! Kuu kee xe'eva túu íyó...

- ▶ Ndáá nuu jáá nkéé nuu ñu'u jíí ndáá nuu jáá jiku'u jichi sava a jode xiní kúáto
- ▶ Ndáá nuu náne iní ve'e á nkúní ndasi va'a ndáá víe'é a ndáá ventana
- ▶ Ndáá nuu jáá nka'andi nuu ichi jíka kaa
- ▶ Ndáá nuu jéekuiñi xiín ndáá ñutu jíí ndáá si'i
- ▶ Ndáá nuu jéeku'u jichi a jéekuiñi xiín ndáá yíka ve'é
- ▶ Túu nkijé'e táaja ñu'u

Lengua indígena nacional: **Mixteco**. Autodenominación de la variante lingüística: **Tu'un savi** (de Sierra sur noroeste, también denominada Mixteca Alta). Lugar: Santo Tomás Ocotepec, distrito 16, Tlaxiaco, Oaxaca. Traductor: Aristarco Edmundo Avendaño Sánchez, Pedro Damián Bautista Cruz y Alfonso Ligorio Miguel Santiago

Ndáá jaa kuu sa'á jaa
kuu kee xe'eva

- ▶ Kunte'ó nasa káá nündéo dee sa'ó ndáá jaa ndáku ndáá tēe ndiso tíñú
- ▶ Kuetíñú va'a-nú ñu'u jíí ndáá tu'un jaa káchi nasa sa'ó ve'é
- ▶ Nantukú ndáá vié'é, yíka ve'é, súkú ve'é jíí ndáá iní ve'e túu nduú naa jichi ñú'ú a níi nkúu lo'ompo nuu ñu'u
- ▶ Maá ke'endé ndáá ñutu
- ▶ Maá kua'a tu'u katí maá ndute nuu tā'áví ndáá túbo
- ▶ Kunte'é á nduú níi ñíí ndáá ñutu a ndáá pósté jaa jéekuiñi xiín kua'an
- ▶ Kachí tu'u yachi nuu ndáá tēe ndiso tíñú túu jini níni in ndáá tu'un yú'ú-yá íyó

¡Maá-nú jíí ndáá tā'á-nú
kuu jaa kánuú-ka!

Katu'ún

Sistema Nacional de Protección Civil
www.gob.mx/proteccion-civil

Centro Nacional de Prevención de Desastres
www.gob.mx/cenapred

Fuente: Centro Nacional de Prevención de Desastres

GOBIERNO DE
MÉXICO

SEGURIDAD
SECRETARÍA DE SEGURIDAD
Y PROTECCIÓN CIUDADANA

CNPC
COORDINACIÓN NACIONAL
DE PROTECCIÓN CIVIL

CENAPRED
CENTRO NACIONAL DE PREVENCIÓN
DE DESASTRES

NCHIVI ÑUU VIKÓ, A.C.
MIXTECOS DE PLAN ALEMÁN
SANTO TOMÁS OCOTEPEC, OAXACA

Ndáá jaa sá'á jaa kuu kundeka ñu'u

Ndáá jaa kuu jaa sa'ó táva máa kúndeka ñin kuato

ñin kuato kúu ñin nuu ndéetuu ndáá jee yuku ná'ánú a ndáá lomo

Níni ñin a ké'é ndáá tu'u jaa káchí-kí sá'á-ndá jaa kuu kundeka ñin kuato, suu kuu jaa kanýú kuni-nu-ndá táva koo tu'uvá-nú

Nasa nuu ndáá nuu kúnteka kuato kúu

Ndáá jaa kóoyo, kúu ndáá jaa kéngava jode nuu sukú dee kénda kántava túu kua'a

Ndáá jaa kúndeka, kúu ndáá xe'eva jaa túu jiku'u jichi dee kákuita vaji dee túu ká'ánu dee sá'á satúni kuaachi

Ndáá nuu ká'andi ndute, kúu ndáá xe'eva jaa núa jíi ndeñú'u dee jíso'ndáá yu, ndáá ñutu, nde'eyu jíi ndi'i ndáá jaa iyó ñati

¿Naá kúu jaa sa'á-nú táva ndúu náá kuú ñin kuato jaa kuu kundeka?

1. Maá ke'ende-nu ñutu nii ndáá kyu kuaachi

2. Koto-nú nundée-nu dee kuetínu va'a-nú ñu'u

3. Maá kete-nú ndáá je'e kuáto

4. Káká nuu ndaa tee ndiso tínu náá káchí-ndáde nasa sa'á-nú túu sama-nú a nasú'uvá-nú a jaa kete-nú ñin je'e kuáto

5. Túu níi nka'andi ndáá tubo ndute, máá kua'a-nú tu'u katí chii kuu xtóyo ñu'u, dee túu jini-nu jaa suka iyó dee, kachi ñama-nu ndáá tee ndiso tínu táva nánású'uvá-ndáde

6. Sa'á-nu jaa ká'a-dá tee ndiso tínu nuu nde'e-nu ndáá yoo savi dee kaka-ndánú kunde'é-ndánú túu nduú níi ná'a jaa kundeka

7. Nandukú ndáá yika ve'é, ini ve'e jíi ndáá suku ve'é-nú túu nduú níi ñu'jichi, ndáá nuu kée nuu ñu'jíi ndáá nuu jáá nkoo tilo'ompo nuu ñu'jíi. Túu jini-nu náá iyó dee kachi tu'u-nú nuu ndáá tee diso tínu nuu ndeñé-nu

8. Kánuú tii-nú kuenda túu nkijéé jékuiñi xíi ndáá sii-sukú a ndáá ñutu jaa íñi nuu ndáá kuato

9. Túu sa'á-nú ve'e a jaa kete-nú á naa íngu tínu sa'á-nú dee xi'ina katu'u ndáá tee ndiso tínu nasa kúu jaa sa'á-nú

10. Túu jini-nu níi jiku'u jichi ñin kuato, ñama kackí tu'u-nú nuu ndáá tee ndiso tínu nuu ndeñé-nu

Ndi'i ndáá tundó'ó dee kachí tu'u-nú
nuu sero kumi xiko una

Katu'un

www.gob.mx/cenapred

